

Lausunto Palokin vesivoimalaitosta koskevasta valtion ostotarjouksesta

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 157
198/00.04.00/2026

Heinävedellä sijaitseva Palokin vesivoimalaitos on Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n (PKS) omistama vesivoimalaitos. PKS on kuntien omistama energiayhtiö. Voimalaitoksen yhteydessä oleva pato estää Saimaan vesistöön kuuluvan uhanalaisen järvitaimenen lisääntymisen Palokin koskialueella. Palokin alueen ennallistaminen ja padon poistaminen sisältyvät pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan. Kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä virtavesien ennallistamishanke.

Valtio ja PKS ovat käyneet neuvotteluja Palokin vesivoimalaitoksen mahdollisesta lunastamisesta. Kesäkuussa 2026 valtio esitti kaksi vaihtoehtoista tarjousta voimalaitoksen hankkimiseksi. Ensimmäisessä, niin sanotussa tytäryhtiömallissa, kauppahinta olisi vähintään 40 miljoonaa euroa, josta 10 miljoonaa euroa maksettaisiin kaupanteon yhteydessä ja loppuosa selvitysvaiheen jälkeen. Toisessa vaihtoehdossa valtio lunastaisi voimalaitoksen suoraan 30 miljoonan euron kauppahinnalla vuoden 2026 aikana.

PKS:n hallitus käsitteli valtion tarjousta 16.6.2026 ja katsoi, ettei sitä voida hyväksyä. Hallituksen näkemyksen mukaan esitetyt tarjoukset eivät vastaa voimalaitoksen arvoa tai sen tulevaa tulonmuodostuskykyä. Lisäksi tarjouksen hyväksymisen arvioidaan heikentävän yhtiön kilpailukykyä, osingonmaksukykyä ja omistajien taloudellista etua pitkällä aikavälillä.

Asiasta on käyty laajaa julkista keskustelua luonnon monimuotoisuuden, vaelluskalakantojen elvyttämisen, matkailun kehittämisen, energiantuotannon, huoltovarmuuden sekä alueellisen talouden näkökulmista. PKS:n omistajakuntia on pyydetty muodostamaan kantansa siihen, miten yhtiön tulisi asiassa edetä. Kuntien kannanotot pyydetään toimittamaan lokakuun 2026 loppuun mennessä.

Valmistelu ja lisätiedot: kunnanjohtaja Tommi Lepojärvi, puhelin +358401053001 tai sähköpostitse tommi.lepojarvi(at)raakkyla.fi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa Palokin vesivoimalaitosta koskevasta valtion ostotarjouksesta seuraavan lausunnon:

Palokin voimalaitoksen säilyttämisessä omassa omistuksessa ja toisaalta myymisessä on molemmissa hyviä puolia.

Vesivoima on kotimaista ja uusiutuvaa energiaa, joka soveltuva myös reservi- ja säätöenergiaksi. Palokin voimalaitoksen myymättä jättäminen ei aiheuta suuria muutoksia eikä vaikutuksia. Maailman nykytilan tapahtumat luovat epävarmuutta monella tavalla eikä vähiten energiantuotannon osalta.

Palokin myyminen valtiolle ja purkaminen voisi edistää vaelluskalojen elinolosuhteita sekä kalastuksen ja siihen perustuvan matkailun kasvua. Varmuutta onnistumisesta ei kuitenkaan ole. Ennallistamisen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida.

Palokin myyntivaihtoehto toisi myyntituloja, joita voisi sijoittaa, käyttää muihin investointeihin tai lainojen maksuun. Sijoittamisen riskit ja tuotot

perustuvat arvioihin. Nykytilanne taasen ei sisältäne merkittäviä ennalta arvaamattomia finanssivaikutuksia.

Palokin voimalaitoksen purkamisen vaikutuksia asukkaille ja yrittäjille ja mahdollisesti koituvia vahinkoja ei ole riittävästi arvioitu.

Valtioneuvoston kanslian toimittamien asiantuntijoiden arvioissa ja PKS Oy:n omissa arvioissa on useita eroavaisuuksia ja näkemyksiä. Rääkkylän kunnanhallituksen mukaan Palokin vesivoimalaitosta koskevan arvonmäärityksen tulisi tehdä objektiivisesti ja neutraalisti.

1. Rääkkylän kunta ei kannata Palokin voimalaitoksen myyntiä Valtioneuvostonkanslian tarjouksen ehdoilla.
2. Rääkkylän kunta evästää edustajiaan toimimaan kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti.

Päätös

Keskustelun kuluessa Asko Reittu esitti Marjukka Konttinen-Lappalaisen kannattamana, että kunnanhallitus päättää:

1. että, Suomen valtion jättämä tarjous tytäryhtiömallilla toteutettuna, ja vähintään 40 miljoonan euron lunastushinnalla on perusteltu ja hyväksyttävä;
2. esittää, että Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitus arvioi valtion tarjouksen hyväksymistä myönteisesti;
3. katsoa, että Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n on Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n suurimpana osakkeenomistajana perusteltua tukea valtion tarjouksen hyväksymistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä siten, että esittelijän päätösehdotusta kannattavat äänestävät JAA ja Asko Reitun esitystä kannattavat EI. Kunnanhallitus hyväksyi äänestystavan yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin neljä (4) JAA-ääntä (M. Laasonen, H. Laasonen, Makkonen ja Hirvonen) sekä kolme (3) EI-ääntä (Konttinen-Lappalainen, Reittu ja Harinen).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen esittelijän päätösehdotuksen äänin 4–3.

Kunnanhallitus päätti antaa Palokin vesivoimalaitosta koskevasta valtion ostotarjouksesta lausunnon, jonka mukaan Rääkkylän kunta ei kannata Palokin vesivoimalaitoksen myyntiä Valtioneuvoston kanslian tekemän tarjouksen mukaisilla ehdoilla, sekä evästää kunnan edustajia toimimaan päätöksen mukaisesti.